

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ неперервної освіти і туризму

Іван ГРИЦЕНКО

“09” *сервіз* 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри готельно-ресторанної
справи та туризму

Протокол № 12 від “31” травня 2023 р.

Завідувач кафедри

СМ Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Готельно-ресторанний
бізнес» підготовки здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна
справа»

СМ Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУРОРТНА СПРАВА

спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»
освітня програма «Готельно-ресторанний бізнес»
ННІ неперервної освіти і туризму
Розробник: доцент, к.держ.упр., доц. Кравцов С.С.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Курортна справа

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»	
Освітня програма	Готельно-ресторанний бізнес	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	-
Семестр	3	-
Лекційні заняття	20 год.	-
Практичні, семінарські заняття	20 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	80 год.	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	2 год.	-
самостійної роботи студента –	4 год.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою Навчальний курс «Курортна справа» покликаний сформувати у студентів розуміння специфіки і видів курортної діяльності, знання з організації і розвитку курортно-рекреаційних систем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Курортна справа» є:

- ознайомити з основними визначеннями понять “курорт”, “курортно-рекреаційна діяльність”, “рекреаційні ресурси”, “рекреаційний потенціал”, “рекреаційні комплекси”;
- визначити сутність курортно-рекреаційного районоутворення і районування території, умови і чинники рекреаційної спеціалізації території;
- ознайомити з курортно-рекреаційним потенціалом України;
- визначити особливості сучасних міжнародних туристичних потоків, фактори, що впливають на кількісні та якісні зміни їх показників;
- розкрити сутність основних підходів і методів визначення ефективності використання рекреаційних ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти **компетентностями:**

загальними:

ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

фаховими:

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв’язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу

СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб’єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК 3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб’єктів готельного і ресторанного бізнесу

СК4. Здатність створювати і впроваджувати продуктові, сервісні, організаційні, соціальні, управлінські, інфраструктурні, маркетингові інновації у господарську діяльність суб’єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК 5. Здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб’єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК 7. Здатність до підприємницької діяльності.

СК 8. Здатність розробляти антикризові програми корпорацій, готельних та ресторанних мереж, суб’єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 9. Здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг.

СК 14. Здатність формулювати завдання, пов’язані з екологічністю діяльності суб’єктів готельно-ресторанного бізнесу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.

ПРН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері готельно-ресторанного бізнесу.

ПРН 4. Здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

ПРН 5. Оцінювати нові ринкові можливості, формулювати бізнес-ідеї та розробляти маркетингові заходи з за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 8. Ініціювати, розробляти та управляти проектами розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу із врахуванням інформаційного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПРН 9. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання задач управління основними та допоміжними бізнес-процесами суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ПРН 11. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та видів послуг (продукції) в сфері готельно-ресторанного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття курортної справи та історія її розвитку

Поняття курортів та їх класифікація. Курортна справа. Класифікація курортів. Юридичні ознаки курорту. Типи курортів.

Історія розвитку курортної справи у світі. Курортна справа в Давньому Єгипті, Давній Греції, Давньому Римі, в період Середньовіччя, Новий час. Характерні ознаки етапу курортного «буму» 1950–1980-х рр.

Історія курортної справи в Україні.

Тема 2. Рекреаційний простір та курортно-рекреаційний потенціал

Поняття рекреаційного простору. Типи рекреаційних просторів. Умови організації рекреаційного простору. Розміри рекреаційного простору.

Поняття про рекреаційний потенціал території. Урбанізовані рекреаційні території. Міжпоселенські рекреаційні території. Групи рекреаційних територій. Рекреаційно-ресурсний потенціал. Закономірності рекреаційного природокористування. Фактори визначення поняття курортно-рекреаційних ресурсів. Умови рекреаційної діяльності. Групи рекреаційних ресурсів.

Методика оцінки природного рекреаційного потенціалу. Етапи оцінки природного рекреаційного потенціалу. Критерії оцінки природного рекреаційного потенціалу.

Тема 3. Рекреаційна система як основа формування курортів

Концепція рекреаційних систем. Напрямки розвитку теорії рекреаційних систем. Схема системи організації територіального рекреаційного господарства. Основні фактори та властивості функціонування рекреаційної системи. Основні типи структур рекреаційних систем.

Підсистеми рекреаційних систем. Матеріально-технічна база. Обслуговуючий персонал. Органи управління. Рекреанти.

Типологія рекреаційних систем. Ієрархічна структура рекреаційної системи. Фактори рекреаційного районоутворення. Основні ознаки рекреаційних районів.

Тема 4. Організація рекреаційної діяльності в курортній зоні

Поняття рекреаційної діяльності. особливості рекреаційної діяльності. Функції рекреаційної діяльності.

Класифікація рекреаційної діяльності. Ознаки класифікації рекреаційної діяльності. Типологія рекреаційної діяльності за певними ознаками.

Моделювання рекреаційної діяльності. Елементарне рекреаційне заняття (ЕРЗ). Типологія ЕРЗ. Цикл рекреаційної діяльності.

Рекреаційна послуга. Чинники, що формують попит населення на рекреаційні послуги. Рекреаційний продукт. Елементи рекреаційної послуги. Класифікація мотивів до придбання рекреаційних. Класифікація рекреаційних послуг.

Тема 5. Природно-ресурсна складова курортів

Кліматоутворюючі рекреаційні ресурси. Природні рекреаційні ресурси. Класифікація природних лікувальних факторів. Біоклімат. Кліматоутворюючі фактори. Аеротерапія. Геліотерапія.

Характеристика водних рекреаційних ресурсів. Водолікування. Таласотерапія.

Бальнеологічні та біотичні ресурси. Мінеральні води. Грязі лікувальні (пелоїди). Види мінеральних грязей. Дії лікувальних грязей. Озокерит. Парафінотерапія. Літотерапія.

Характеристика біотичних рекреаційних ресурсів. Фітогенні біотичні ресурси. Мікогенні біотичні ресурси. Зоогенні біотичні ресурси. Мікробіогенні біотичні ресурси.

Тема 6. Організація санаторно-курортної діяльності

Поняття санаторно-курортної діяльності. Лікувально-профілактичні послуги. Медична послуга. Функції лікувально-профілактичної діяльності.

SPA-центри та лікувальні методи. SPA. Wellness. Типологія SPA-центрів. Лікувальні методи/

Організація дієтичного харчування. Вимоги до дієтичного харчування. Типи та характеристика дієт.

Тема 7. Система управління санаторно-курортним закладом

Правові аспекти управління санаторно-курортним закладом. Нормативно-правове забезпечення регулювання діяльності санаторно-курортної сфери. Форми

власності санаторно-курортних закладів. Відомчі санаторно-курортні заклади. Санаторій. Пансіонат. Санаторії-профілакторії. Будинок відпочинку. Бази відпочинку. Ліцензування медичної практики. Види медичної практики. Акредитація санаторно-курортних закладів. Етапи державної акредитації санаторно-курортних закладів.

Проектування організаційної структури санаторно-курортного закладу. Типова організаційна структура санаторію. Функції головного лікаря. Функції директора санаторію.

Організація курортного обслуговування. Процес проведення санаторно-курортного та відновлювального лікування. Компоненти реабілітаційного комплексу.

Стратегічне управління санаторно-курортним закладом. Перелік показників комерційної оздоровниці, які підлягають плануванню. Основні фактори, які стримують розвиток ринку санаторно-курортних послуг в Україні. зовнішнє середовище типового санаторно-курортного закладу з використанням STEP-аналізу. Оцінка конкурентоспроможності послуг санаторно-курортного комплексу. Основні стратегії розвитку санаторно-курортних закладів.

Тема 8. Формування та регіональні проблеми розвитку курортно-рекреаційно- туристичного комплексу України

Характеристика рівня розвитку рекреаційної галузі, її функціональна структура та територіальна організація. Значення розвитку рекреації та туризму для підвищення рівня економічного розвитку регіонів України. Регіональні особливості розвитку іноземного туризму. Основні рекреаційні системи України, регіони та комплекси: Карпатський, АР Крим, Азово- Причорноморський регіон, Дніпровський (Національна програма "Намисто Славутича"), Поділля та Полісся. Характеристика їх курортів та туристських центрів, перспективи подальшого розвитку. Мета і шляхи подальшого рекреаційного освоєння території України. Екологічні проблеми попередження нераціонального використання рекреаційних ресурсів. Особливості координаційної й управлінської діяльності в роботі суб'єктів рекреації й туризму.

Тема 9. Європа - провідний рекреаційний регіон світу.

Фактори розвитку рекреаційного господарства в регіоні. Оцінка комплексу рекреаційних ресурсів. Особливості та етапи розвитку рекреаційного обслуговування його сучасний стан.

Групи країн Європи за характером і рівнем рекреаційного розвитку. Найбільші національні рекреаційні системи високорозвинених урбанізованих країн Європи. Характеристика Середземноморського, Альпійського, Північноєвропейського, Причорноморського рекреаційних регіонів. Основні їх курорти та туристичні центри.

Тема 10. Середземноморський курортно-рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу.

Склад Середземноморського рекреаційного комплексу. Його значення та частка у міжнародних рекреаційних потоках і валютних прибутках від розвитку

рекреаційно-туристичного господарства. Основні етапи рекреаційного освоєння узбережжя, динаміка сучасного розвитку та спеціалізація країн. Характеристика основних рекреаційних районів Греції, Італії, Іспанії, Франції, Туреччини, Хорватії, Словенії, Марокко, Тунісу. Проблеми та перспективи розвитку району.

Тема 11. Розвиток курортно-рекреаційних комплексів американського континенту.

Склад регіону та його місце у світі за основними рекреаційно-туристичними показниками. Умови формування і розвитку рекреаційної індустрії, її територіальна диференціація, проблеми ресурсозбереження. Досвід США в організації національних парків. Туристські стежини як форма рекреаційного використання території. Значення внутрішнього туризму в розвитку рекреаційних комплексів Північної Америки. Характеристика основних рекреаційних регіонів США і Канади. Основні принципи управління та розвитку галузі "дозвілля" в США. Своєрідність рекреаційного потенціалу і його значення в економіці країн Латинської Америки. Проблеми рекреаційного освоєння Карибського регіону. Рекреація і туризм Центральноамериканського регіону. Можливості розвитку рекреаційних комплексів країн Південної Америки. Специфіка розвитку рекреаційної діяльності окремих країн (Бразилії, Мексики, Куби, Аргентини тощо).

Тема 12. Курортно-рекреаційні комплекси країн Африки.

Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки на сучасному етапі. Рекреаційні ресурси та соціально-економічні фактори формування та розвитку рекреаційних комплексів країн Африки. Функціональні типи домінуючих рекреаційних комплексів та їхня характеристика. Територіальна структура рекреаційно-туристичної індустрії. Аналіз розвитку рекреаційних регіонів (Північного, Східного, Західного, Південного й Острівного). Економічні проблеми рекреаційного природокористування.

Тема 13. Специфіка формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії.

Місце і значення регіону в розвитку рекреації і туризму світу. Нерівномірність рекреаційного розвитку країн Азії. Рекреаційно-ресурсний потенціал і соціально-економічні фактори розвитку рекреаційних комплексів. Особливості формування, спеціалізація і розвиток рекреаційних комплексів Азії: Південно-Західного, Південно-Східного, Центрального, Південноазійського регіонів. Характеристика рекреаційного комплексу окремих країн (Китаю, Індії, Індонезії, Японії тощо).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Рекреаційна система як основа формування курортів												
Тема 1. Поняття курортної справи та історія її розвитку	12	2	2			8	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Рекреаційний простір та курортно-рекреаційний потенціал	12	2	2			8						
Тема 3. Рекреаційна система як основа формування курортів	12	2	2			8						
Тема 4. Організація рекреаційної діяльності в курортній зоні	12	2	2			8						
Тема 5. Природно-ресурсна складова курортів	10	2	2			6						
Тема 6. Організація санаторно-курортної діяльності	10	2	2			6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Система управління санаторно-курортним закладом	10	2	2			6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	78	14	14			50						
Змістовий модуль 2. Курортно-рекреаційний потенціал регіонів світу												
Тема 8. Формування та регіональні проблеми розвитку курортно-рекреаційно-туристичного комплексу України	20	1	1			5						
Тема 9. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	10	1	1			5	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Середземноморський курортно-рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	10	1	1			5	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Розвиток курортно-рекреаційних комплексів американського континенту.	10	1	1			5						
Тема 12. Курортно-	10	1	1			5						

рекреаційні комплекси країн Африки												
Тема 13. Специфіка формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії.	10	1	1			5						
Разом за змістовним модулем 2	42	6	6			30						
Усього годин	120	20	20			80						

5. Теми практичних (семінарських) занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Поняття курортної справи та історія її розвитку	2
Тема 2. Рекреаційний простір та курортно-рекреаційний потенціал	2
Тема 3. Рекреаційна система як основа формування курортів	2
Тема 4. Організація рекреаційної діяльності в курортній зоні	2
Тема 5. Природно-ресурсна складова курортів	2
Тема 6. Організація санаторно-курортної діяльності	2
Тема 7. Система управління санаторно-курортним закладом	2
Тема 8. Формування та регіональні проблеми розвитку курортно-рекреаційно- туристичного комплексу України	1
Тема 9. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	1
Тема 10. Середземноморський курортно-рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	1
Тема 11. Розвиток курортно-рекреаційних комплексів американського континенту.	1
Тема 12. Курортно-рекреаційні комплекси країн Африки	1
Тема 13. Специфіка формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії.	1

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поняття про рекреаційний потенціал території
2. Методика оцінки природного рекреаційного потенціалу
3. Рекреаційна система: сутність, фактори, властивості та типи структур
4. Підсистеми рекреаційних систем
5. Типологія рекреаційних систем
6. Рекреаційна діяльність: поняття, властивості, функції.
7. Класифікація рекреаційної діяльності
8. Моделювання рекреаційної діяльності
9. Рекреаційна послуга: сутність, чинники формування, елементи, класифікація

10. Кліматоутворюючі рекреаційні ресурси
11. Бальнеологічні та біотичні ресурси
12. Курорт: поняття, структурні елементи, типологія
13. Поняття санаторно-курортної діяльності
14. SPA-центри та лікувальні методи
15. Організація дієтичного харчування
16. Правові аспекти управління санаторно-курортним закладом
17. Проектування організаційної структури санаторно-курортного закладу
18. Організація курортного обслуговування
19. Стратегічне управління санаторно-курортним закладом

7. Методи навчання

Для засвоєння матеріалу передбачено такі види занять: лекції з елементами діалогу, практичні(семінарські), індивідуальна робота, групова робота. Для закріплення матеріалу передбачається робота студентів над індивідуальними завданнями, самостійна робота студентів з навчальною та спеціальною літературою, підготовка доповідей та рефератів.

8. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Курортна справа» є лекції, практичні заняття, консультації, самостійна індивідуальна робота студентів. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, виконання курсової роботи та іспит за період вивчення дисципліни. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. При вивченні навчальної дисципліни «Курортна справа» використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів

студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни «Курортна справа» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з «Положенням про екзамен та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України». У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки. Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів. Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни «Курортна справа» й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Іспит – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкової атестації). За рівнем виділяють такі види контролю: самоконтроль, кафедральний, факультетський, ректорський та міністерський. Самоконтроль при вивченні дисципліни «Курортна справа» призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$.

10. Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни «Курортна справа».
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів.
4. Перелік запитань для тестової перевірки знань (контрольної роботи).

11. Рекомендована література

1. Закон України «Про курорти» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – №50. – 435 с.
2. Закон України «Про туризм» від 19.09.95 №324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – Ст. 241.
3. Про курорти. Закон України від 05.10.2000 № 2026-III //ВВР України. —2000. — № 50. — С. 435.

Базова

1. Заваріка Г.М. Курортна справа: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури (ЦУЛ), 2019. 264 с.
2. Топорницька М. Я. Курортологія: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 242 «Туризм» та 241 «Готельно-ресторанна справа». Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2019. 77 с.
3. Гурова Д. Д., Шморгуненко Є. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 110 с.
4. Віндюк А. В., Гурова Д. Д., Корнієнко О. М. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 268 с.
5. Килівник В.С., Гладкий О.В., Голяченко А.О., Рудий Ю.Й., Руда І.В. Курортологія: історичні, організаційні та клінічні аспекти. К.: Вид-во : Центр учбової літератури, 2021. 232 с.

Допоміжна

1. Клапчук В.М. Сучасна курортна справа України (вибрані лекції) : Навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2023. 89 с.

2. Мальська М. П., Малюга Л. А., Масюк Ю. О. Міжнародний курортний спаменеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 272 с.
3. Іванунік В.О., Явкін В.Г. Атрактивність рекреаційно-туристичних територій : Навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 248 с.
4. Курортологія та курорти України : навч. посіб. для самостійної роботи студентів VI курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Медична реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. 105 с.
5. Мальська М.П., Бордун О.Ю., Антонюк Н.В. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти). Навч. посіб., Київ: вид-во «Каравела», 2022. 234 с.
6. Курортологія та курорти України : навч. посіб. для самостійної роботи студентів VI курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Медична реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. 105 с.
7. Павленко Є.Є., Ільницька Г.С., Павленко В.О. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання. Х. : НФаУ. 2021. 114 с.
8. Aleksandar Mratinković Leisure and Recreation Management 3G E-Learning, 2020. 321 p.
9. Mary S. Wisnom? Lisa L. Capozio Spa Management: An Introduction. XanEdu Publishing Inc, 2021. 270 p.
10. Cornell V. Resorts & Recreation Management Mindshapers Co Publishing, 2020.
11. Adam R. Szromek Zrównoważony model biznesu przedsiębiorstwa uzdrowiskowego. CeDeWu, 2022. 158 s.

Ресурси мережі Інтернет

1. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249826501>
2. Курорти та санаторії України. – Режим доступу: <http://zymaghory.com/Tourism?all&spa-resorts/ukr>.